

Teaching English As A Second Language : Techniques And Procedures แต่งโดยคริสทีน่า แพรท พอลสตัน (Christina Bratt Paulston) และ แมรี นิวตัน บรูเคอร์ (Mary Newton Bruder) สำนักพิมพ์วินทรอบ เคมบริดจ์ แมสซาชูเซต 1976

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนต้องการให้เป็นเสมือนตำราที่รวมเอาหลักการสอนและเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สองให้แก่นักเรียนต่างชาติโดยเฉพาะเพื่อที่จะช่วยผู้สอนคลายภาระหนักในห้องเรียนของผู้สอน นักเรียนต่างชาติที่กล่าวนี้หมายถึงผู้เรียนชั้นกลางจนถึงขั้นสูง โดยจัดแบ่งตามความสามารถในการใช้ภาษาที่อาศัยคะแนน TOEFL และ Michigan Test เป็นเกณฑ์ หลักการสอนและเทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้ พอลสตันและบรูเคอร์กล่าวว่าได้ทดลองใช้แล้วอย่างมีประสิทธิภาพจากประสบการณ์ในการสอนของเขาทั้งสอง ที่มหาวิทยาลัยพิตสเบิร์ก (Pittsburg)

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 6 ตอนคือ ไวยากรณ์ (grammar) การพูด (speaking) การออกเสียง (pronunciation) ความเข้าใจในการฟังภาษา (listening comprehension) การอ่าน (reading) และการเขียน (writing)

ข้าพเจ้าคิดว่าหนังสือเล่มนี้จะมีประโยชน์อย่างมากสำหรับครูไทยในแง่ที่ว่า สามารถที่จะคุยตัวอย่างวิธีการและหลักการสอนในแต่ละทักษะที่ให้ไว้อย่างละเอียด พร้อมกันนี้ก็ได้ให้ตัวอย่างของแบบฝึกหัดชนิดต่าง ๆ ไว้มากมาย เช่น แบบฝึกหัดปากเปล่าเกี่ยวกับรูปประโยค ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งออกตามระดับชั้นเป็น mechanical drills, meaningful drills และ communicative drills พร้อมกับแนะนำวิธีการใช้แบบฝึกหัดเหล่านี้ในการสอนในทักษะต่าง ๆ ด้วย เช่น ในการสอนไวยากรณ์ ซึ่งผู้สอนสามารถที่จะนำไปดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียนที่จะใช้สอนได้ ทำให้การเรียนรู้วิชาไวยากรณ์อังกฤษน่าสนใจยิ่งขึ้น ผิดกับการสอนไวยากรณ์อังกฤษแบบเก่าที่ผู้สอนจะเน้นอยู่ที่การอธิบายรูปประโยคและหลักของไวยากรณ์ มากกว่าที่จะมีการฝึกฝนในชั้นที่สามารถจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่มีความรู้สึกว่าได้เรียนรู้จริง ๆ

สิ่งที่พอลสตันและบรูเคอร์ เน้นอยู่เสมอในหนังสือเล่มนี้คือ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะที่สามารถนำไปพูดสื่อความหมายได้ตามต้องการตั้งนั้นวิธีการสอนในทักษะต่าง ๆ ในหนังสือจะเป็นวิธีการที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายนี้โดยเฉพาะ

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ที่น่าสนใจอีกประการคือ ข้อเสนอแนะบางประการที่เกี่ยวกับการเตรียมเนื้อหาที่จะสอนในทักษะต่าง ๆ และวิธีการเรียกร้องความสนใจของผู้เรียนในสิ่งที่ครูต้องการจะสอน สำหรับการสอนความเข้าใจในการฟังภาษา (listening comprehension) ผู้เขียนแนะนำว่าบทเรียนที่ใช้สอนควรจะมาจกแหล่งต่าง ๆ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฟังภาษาอังกฤษในเหตุการณ์และเนื้อหาต่าง ๆ กัน ได้มากที่สุด บทเรียนที่เกี่ยวกับการฟังรายการภาคภาษาอังกฤษทางวิทยุ หรือ ภาพยนตร์ข่าวภาคอังกฤษหรือ หนังสือเรื่องยาวเป็นภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์นั้น พอลสตันและบรูเคอร์กล่าวว่าจะไม่เหมาะกับนักเรียนในระดับชั้นต้นเช่นเดียวกับบทเรียนบางบทที่เกี่ยวกับการหัดฟังและจดคำบรรยายในห้องเรียน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนในชั้นเริ่มต้นยังไม่มีความรู้ในภาษาอังกฤษดีพอที่จะเข้าใจภาษาอังกฤษในระดับนั้น ได้ถึงความต้องการของผู้สอน

สำหรับการอ่าน (reading) ผู้เขียนแนะนำว่าหนังสือประเภทฉบับกระเป๋าท่าง ๆ เป็นบทเรียนที่ไม่เหมาะสมทั้งนี้เพราะอาจจะมีภาษาพูดตามท้องถิ่นหรือคำสแลงต่าง ๆ มากเกินไป เช่น

เดียวกับหนังสือวรรณคดีโบราณที่ใช้ภาษาดั้งเดิม (original versions) ซึ่งเป็นลักษณะของภาษาที่ล้ำสมัย การเลือกเรื่องอ่านควรคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนก่อน เนื้อหาของเรื่องก็ไม่ควรที่จะขัดกับค่านิยมทางสังคมหรือวัฒนธรรมของผู้เรียน

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจเกี่ยวกับการสอนความเข้าใจในการฟังภาษาคือ ก่อนที่นักเรียนจะได้ฟังเนื้อหาของบทเรียนนั้น ๆ จากเทปหรือจากครุผู้สอน ผู้สอนก็ควรจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนทราบก่อนว่าเขากำลังจะเรียนเรื่องอะไร คำอธิบายสั้น ๆ นี้จะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในจุดประสงค์ของบทเรียนนั้น ๆ ดีขึ้น

คำแนะนำที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สอนที่น่าสนใจอีกประการคือ วิธีแก้ปัญหาในการตรวจแก้คำผิด เช่น ในขณะที่ผู้เรียนฝึกฝนแบบฝึกหัดปากเปล่า ผู้เขียนได้แนะนำว่าควรจะทำอย่างไรด้วยวิธีการเช่นไร เป็นต้นว่าในการสอนเกี่ยวกับการออกเสียง (pronunciation) พอลสตันและบรูเคอร์ได้กล่าวถึงคำต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในการออกเสียงให้ถูกต้อง เช่น ความสับสนในระหว่างออกเสียง /l/ และ /r/ เช่นคำว่า fried rice เสียง /s/ และ /z/ เช่นคำว่า noise เป็นต้น พอลสตันและบรูเคอร์ได้ชี้แจงสาเหตุที่ทำให้เกิดความสับสนนั้นพร้อมทั้งแนะนำวิธีแก้ปัญหา เช่นการฝึกฝนโดยการใช้ minimal pairs เป็นต้น

ในเรื่องเกี่ยวกับการออกเสียงนี้ข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นประโยชน์อย่างมากแก่ครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา อย่างเช่นครูไทยที่คงจะต้องพบปัญหาทำนองเดียวกันนี้บ้างในขณะที่สอน พอลสตันและบรูเคอร์เองก็มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนไทยมาด้วย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนไทยบ่อยครั้งเช่น การออกเสียง /d/ แทนที่เสียง /ð/ ในคำว่า then, though, thine เหล่านี้ พอลสตันและบรูเคอร์ก็ได้แนะนำวิธีที่จะสอนคำเหล่านี้ไว้ด้วย

สำหรับการตรวจเรียงความ ผู้เขียนแนะนำว่าควรจะต้องตรวจเฉพาะประโยคหรือคำที่นักเรียนควรจะต้องเรียนรู้ หรือที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วจากบทเรียนไวยากรณผู้สอนไม่จำเป็นต้องตรวจแก้คำที่ผิดทุกคำ ซึ่งจะเป็นการทำให้ผู้เรียนท้อแท้ใจที่เห็นข้อผิดพลาดเต็มไปหมด (หน้า 233 'It is very disheartening for both teacher and student to have the composition end up covered with red marks. This is especially true on the beginning level.') ผู้สอนอาจจะใช้หมึกแดงเฉพาะข้อผิดพลาดสำคัญที่เราเน้นในบทเรียน และใช้หมึกสีอื่นเช่นสีเขียวกับข้อผิดพลาดที่ไม่ใช่ส่วนสำคัญในบทเรียน

นอกจากนี้ครูควรที่จะใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ในการบอกข้อผิดพลาด เช่น TNS (wrong tense) S-V (subject-verb agreement) WW (wrong word) เหล่านี้เป็นต้นเพื่อประหยัดเวลา หรืออาจให้นักเรียนได้ตรวจเรียงความด้วยตนเอง โดยวิธีการบอกปากเปล่า (oral checking) ซึ่งวิธีนี้จะใช้ได้ผลกับการตรวจเรียงความชนิด controlled composition

ในเรื่องเกี่ยวกับการเขียน (writing) นี้พอลสตันและบรูเคอร์ได้เน้นความสำคัญของทักษะนี้โดยไม่ได้ถือว่าเป็น passive skill แต่ถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญในตัวเอง การฝึกฝนในเรื่องการเขียนที่สำคัญก็คือการเขียนเรียงความ (composition) ซึ่งเน้นการใช้รูปประโยคที่ถูกต้องทางไวยากรณ์ (correct language form) ซึ่งผู้เขียนได้แบ่งเป็น controlled composition และ free composition พร้อมทั้งยกตัวอย่างชนิดของแบบฝึกหัดที่เป็นแบบ controlled composition เช่น substitution tables, วิธีการ rewriting conversions พร้อมกับอธิบายเทคนิคในการเขียน semicontrolled composition ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะเปลี่ยนจากชั้น controlled composition ไปสู่ free composition

นอกจากข้อแนะนำต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีกิจกรรมในห้องเรียนหลายอย่างที่น่าสนใจ ที่ผู้สอนสามารถจะนำมาใช้ได้โดยตรงหรือนำมาดัดแปลงใช้ในห้องเรียนได้ เช่น ในเรื่องการสอนการพูด (speaking) พอลสตันและบรูเคอร์ได้ให้ตัวอย่างกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผู้คิดไว้ และเขาได้มาทดลองใช้ได้ผลมาแล้ว เป็นต้นว่า role plays เรื่องต่าง ๆ เช่น Buying A House (โดย John Hoover) A Job Interview (โดย Dale Britton), The Bank (โดย Barry Brunetti และ John Hoover) และกิจกรรมที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ problem solving เช่น A Camping Trip (โดย Kettering)

สำหรับทักษะอื่น ๆ เช่นในเรื่องการอ่าน (reading) ก็มีกิจกรรมที่ช่วยในการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้นำมาอธิบาย และยกตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจนเช่น word study, read and look up, dictionary exercises, speed reading, guessing meaning from context ซึ่งผู้อ่านสามารถจะไปค้นหาเพิ่มเติมได้จากชื่อของเจ้าของผู้ริเริ่มหรือตำราต่าง ๆ ที่อ้างอิงอยู่ในเชิงอรรถนั้น นอกจากนี้ยังอธิบายเทคนิคของ SQ3R (survey, question, read, recite and review) ในการสอน extensive reading ด้วย

สิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยบางอย่างในหนังสือเล่มนี้คือ ผู้เขียนจะตั้งความหวังไว้สูงมาก ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุถึงการรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด จนบางครั้งดูเหมือน จะไม่ได้คำนึงถึง ความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความพยายามที่จะให้นักเรียน ได้ฝึกฝนภาษาที่ต้องการจะเรียนอยู่ตลอดเวลา เช่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการออกเสียง (Pronunciation) ผู้เขียนกล่าวว่า จำเป็นที่จะต้องมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำมาก ๆ และมีการฝึกฝนมาก่อนที่นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ความแตกต่างของเสียงได้ หรือในเรื่องการอ่าน ครูจะต้องตรวจดูว่านักเรียนแต่ละคนได้เตรียมคำถามที่เกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องที่ให้ไปอ่านมาก่อนที่จะเข้าห้องหรือไม่ โดยการเดินตรวจดูหนังสือเรียนของนักเรียนแต่ละคน หรือในเรื่องของการตรวจเรียงความที่ให้นักเรียนตรวจเองโดยวิธี oral checking ครูต้องตรวจดูอีกครั้งหนึ่งเพื่อที่จะแน่ใจว่านักเรียนได้ตรวจเรียงความนั้นจริง ๆ การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดแทบจะทุกขั้นตอนในการเรียนนี้แทนที่จะเป็นผลดี บางครั้งก็อาจจะก่อให้เกิดผลตรงกันข้ามได้เพราะผู้เรียนจะรู้สึกว่าผู้สอนขาดความเข้าใจในตัวเขา ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนห่างเหินกันออกไป และอาจจะทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนได้

นอกจากขั้นตอนในการสอนบางอย่างจะเป็นภาระหนัก แก่ผู้สอนในแง่ที่ว่าผู้สอนจะต้องพยายามควบคุมทั้งการเรียน และการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการภายในเวลาที่จำกัดในห้องเรียน เช่น หลักในการสอนไวยากรณ์ ซึ่งพอลอสตันและบรูเคอร์ได้กำหนดไว้ทั้งหมดว่ามี 9 ขั้นตอนตามลำดับคือ presentation of pattern in context, comprehension questions, identification of the pattern, mechanical drills—formal explanations, mechanical drills, functional explication, meaningful drills, communicative drills และ communicative activity แม้ว่าลักษณะของแบบฝึกหัดต่าง ๆ จะน่าสนใจในแง่ที่ช่วยในการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ก็ตาม ผู้สอนก็อาจจะไม่สามารถทำได้ ทุกขั้นตอนที่วางไว้ได้ ซึ่งคงจะต้องเลือกเอาวิธีการและแบบฝึกหัดที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดไปใช้

จะเห็นได้ว่าลักษณะของครูผู้สอนในหนังสือนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากพอและมีความรู้ความชำนาญ ในการที่ควบคุมการเรียนการสอนให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดตามที่ต้องการ นอกจากนี้ครูจะต้องมีความสามารถในการพูดใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด จะเห็นได้จากการที่ให้นักเรียนฝึกฝนแบบฝึกหัดปากเปล่าในการสอนไวยากรณ์ ผู้เขียนกำหนดว่าผู้สอนควรจะพูดด้วย

ความเร็วปกติทั้งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ถ้านักเรียนไม่เข้าใจก็ให้อธิบายซ้ำ ๆ ก่อนแล้วจึงอธิบายซ้ำ ด้วยอัตราการพูดตามปกติ พอลิสตันและบรูเตอร์กล่าวว่าถ้าจำเป็นจริง ๆ จึงจะอธิบายโดยใช้ภาษาของตนได้ แสดงว่า พอลิสตันและบรูเตอร์ได้กำหนดคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาที่นักเรียนกำลังเรียนนั้นว่าจะต้องมีความชำนาญในการพูดที่มากขนาดใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา

กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้ให้สาระประโยชน์มากในแง่ที่มีแบบฝึกหัดหลาย ๆ ชนิดให้เลือก พร้อมทั้งอธิบายวิธีการใช้แบบฝึกหัดชนิดนั้น ๆ ในทักษะต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านมีโอกาสดำเนินการลักษณะของแบบฝึกหัดและตัดแปลงนำไปใช้ในการสอนทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ได้ และผู้อ่านยังสามารถไปค้นหาเพิ่มเติมได้จากข้อความที่อ้างอิงในเชิงอรรถได้ นอกจากนี้ข้อเสนอนี้บางอย่างก็มีประโยชน์ในการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นการช่วยบรรเทาภาระหนักของผู้สอนได้ในบางกรณี สิ่งที่ควรระมัดระวังคือ ผู้อ่านอาจจะไม่จำเป็นต้องทำตาม ทุกขั้นตอนการสอนในบางทักษะแต่ผู้อ่านจะต้องรู้จักเลือกวิธีการที่เหมาะสมและได้ประโยชน์ที่สุดสำหรับนักเรียนของตนและสำหรับบทเรียนที่จะใช้สอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้อ่านเอง ถ้าเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุดแล้ว ก็จะเป็นการช่วยผ่อนคลายนภาระหนักในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองได้มากและเป็นการก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนเองด้วย

กัญจน์วิภา ฤทธิประศาสน์